

בריאות



עם הצלצול – הפרה ממליטה

מושתלת בתוך הרצועה הקובעת את המשדר על גוף הפרה.

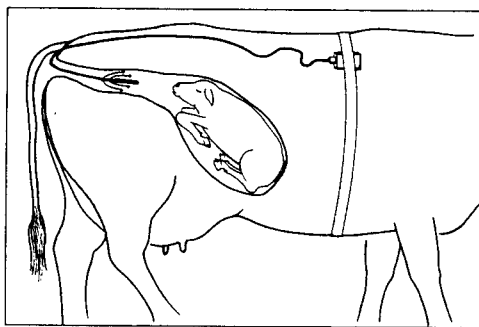
למן הרגע, שהחיישן נדחף חוצה מן הנרתיק על ידי שלפוחית מיישפיר והוא חשוף לטמפרטורה של הסביבה – המשדר מתחיל לפעול (שאלה: מה יקרה בישראל בימים שטמפרטורות הסביבה קרובה, זהה או אף גבוהה מחום הגוף של הממליטה?!). סוללה מספקת את הכח הדרוש למשדר; אותה יש להחליף מדי פעם. המקלט נמצא במשרד הרפת (בקיבוץ) או בבית האיכר, שם הוא קולט את הגלים המשודרים מן הרפת ומשמיע את ההתרעה. כך הרפתן יודע, שההמלטה נכנסה לשלב המכריע וכדאי לו לגשת כדי לעקוב אחר מהלכה.

באופן מעשי, מחברים וקובעים את חיישן ההמלטות 1-2 ימים לפני ההמלטה הצפויה, מובן מאליו לאחר שרחצו את שפתי הבושת וסביבתה באופן יסודי. עתה, בעזרת צינור פלסטי מיוחד מכניסים את החיישן עמוק לתוך

עונת ההמלטות מחייבת השגחה מעולה וצמודה לקבוצת היבשות הקרובות ביותר לאירוע המשמח. באזורי עמק הירדן ועמק בית-שאן נהוגה עונת המלטות קצרה ומוגדרת, עד כדי כך, שישנה כל ההצדקה למנות "ממליטן" קבוע (בשלוש משמרות) כדי לעקוב אחר הממליטות למן הסימנים הראשונים להמלטה קרובה ועד לצאת הוולד, הגמעתו/ניקתו הראשונה והעברתו לכלוב או למלונה.

גם בעדרים עם המלטות מפורזות באופן שווה פחות או יותר במשך כל חודשי השנה ואשר בהם מספר הממליטות עולה על 100-200 פרות לחודש בממוצע, רצוי מאד ויעיל מאד לדאוג לפיקוח צמוד ומתמיד בשלוחת הממליטות. אולם, כאשר מדובר על עדרים יותר קטנים (עם כעשר המלטות לשבוע בממוצע, או אף פחות), הצפיה והדאגה שמא פרה תמליט ללא השגחה ותסתבך וייגרם לה או לוולדה צרה כלשהי – חוסר היכולת להקציב ממליטן קבוע 24 שעות ביממה גורם לרפתן להיות מוטרד ועצבני. כמובן, מדובר על רפתן שאכפת לו.

בהקשר זה המציאו ובנו בגרמניה מזה למעלה משנתיים מתקן התרעה לקראת המלטה. המתקן בנוי על חישן-חום, משדר-רדיו מחובר לגוף הפרה באמצעות רצועה ומקלט. החיישן נמצא בתוך ציפוי פלסטי בצורת עכביש, אותו מחדירים אל תוך הנרתיק של הפרה. המשדר עצמו אינו גדול מקופסת סיגריות והאנטנה שלו



את חישן-החום מחדירים לנרתיק הפרה; את המשדר שעל הרצועה קושרים היטב על גוף הפרה.

מתוך חוברת יולי 1991 של בטאון מגדלי גזע הסימנטל בשווייץ La Tachetée rouge du Simmental.

הנסיון מלמד, שברוב רובם של המקרים אות ההתרעה להמלטה מתקדמת נשמעה בזמן הנכון. אולם, אצל כ-10% נרשמה אזעקת-שוא, כי החיישן נדחף חוצה מן הנרתיק מוקדם מדי. במקרים אלה מחזירים אותו למקומו עד למועד אזעקת-האמת. בין ההתרעה להמלטה גמורה עוברות בין 10-150 דקות, לפי המקרה, עם ממוצע של שעה. מאחר **שראשית ההמלטה אובחנה תמיד** בעזרת המתקן האמור, היה סיפק בידי הרפתן לפקח על עצם ההמלטה בלא "לסבול" מהמתנה ממושכת. מציינים, שכל הוולדות נולדו חיים ונשאו; רק בכמה המלטות היה צורך בעזרה של ממש.

את אחוזי אזעקות-השוא הצליחו למנוע כמעט לחלוטין על ידי הקפדה יתירה בהחדרתו של החיישן עמוק לתוך הנרתיק ובסמוך מאד לפי-הרחם.

הנרתיק, לפעמים עם מעט שימון. כל שנשאר הוא לתלות את המשדר על הפרה ולחבר אליו את החיישן.

אחרי ההתרעה ולאחר שהרפתן בדק את שלב ההמלטה, הוא מסיר את החיישן והרצועה עם המשדר. כל זמן שהחיישן אינו מחובר למשדר, כלומר בין ההמלטות, הסוללה אינה מתרוקנת. בדרך כלל (וכאן הכוונה לעדר של כ-50-60 פרות), סוללה אחת מספיקה לעונה שלמה. כאשר הסוללה התרוקנה, המקלט מתריע על כך. יצרני המתקן (Rheintech) מבטיחים טווח שידור יעיל של 500 מ'; אולם, בהתאם לצרכים אפשר להגדיל את הטווח עד כדי 2000 מ' בעזרת אנטנה על גג המבנה (רפת או בית האיכר) וחיבור למקלט. במקרה ויש מספר פרות קרובות להמלטה, לכל אחת מהן צריך לחבר משדר, בעוד שאפשר להסתפק במקלט אחד בלבד.

ניר עבודות חקלאיות בע"מ

* מכירת חציר וקש

* ביצוע עבודות קציר, גיבוב, כיבוס

והובלות קש וחציר

צומת חצור ת.ד. 245 גדרה. טל. 591527, 08*594290 פקס. 08*594278